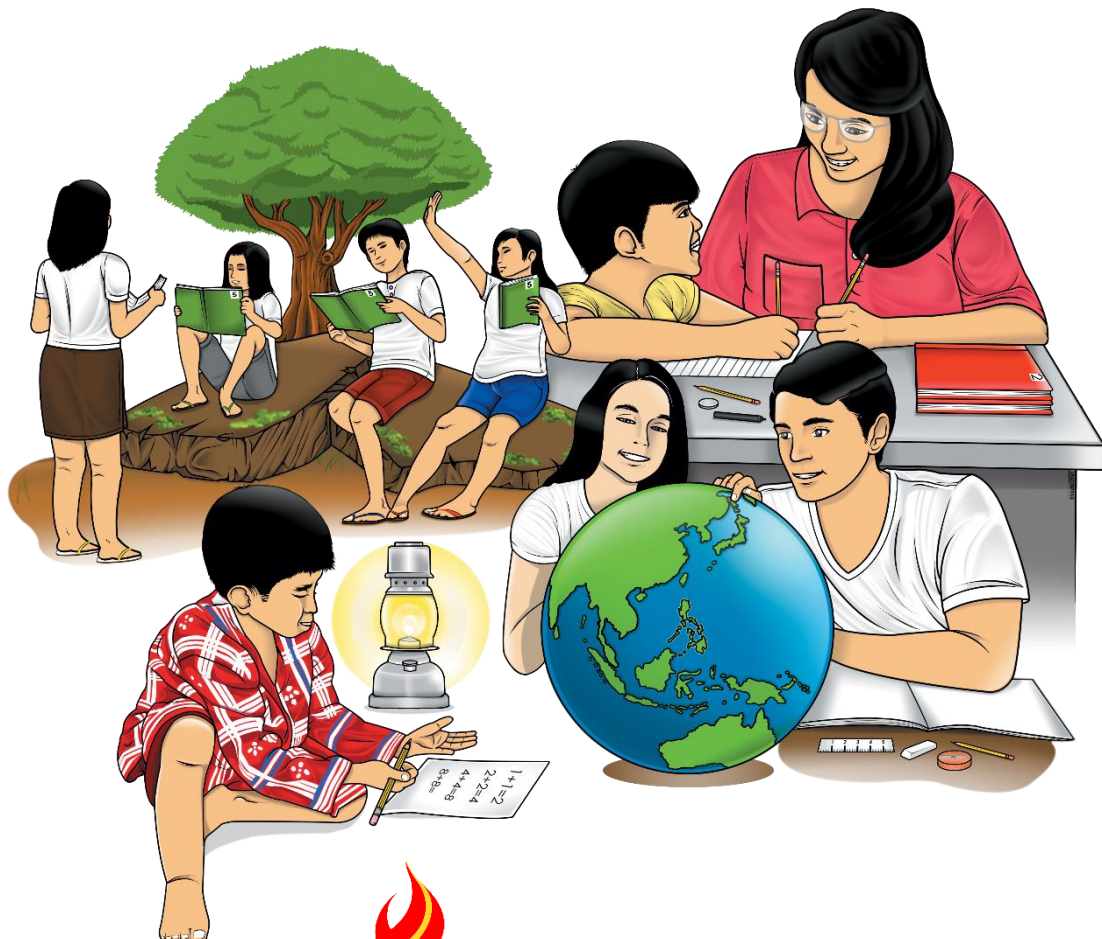

Filipino

Unang Markahan – Modyul 5: Pagsusuri ng Isang Dokyu - *Film*

Filipino – Baitang 7
Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 5: Pagsusuri ng Isang Dokyu-Film
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul	
Manunulat:	Carol Perez Danial
Editor:	Virgilina L. Cabaylo Benedick T. Viola
Tagasuri:	Sally A. Palomo
Tagaguhit:	Jesrene Vale T. Verallo Swelyn E. Forro
Tagalapat:	Guinevier T. Allosa
Tagapamahala:	Allan G. Farnazo Gilbert Barrera Arturo Tingson, Jr. Peter Van C. Ang-Ug Juliet F. Lastimosa Sally A. Palomo Gregorio O. Ruales

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region XII

Office Address: Department of Education – Region XII
Office Address: Regional Center, Brgy. Carpenter Hill, City of Koronadal
Telefax: (083) 2288825/ (083) 2281893
Email Address: depedroxii.org Email: region12@deped.gov.ph

Filipino

**Unang Markahan – Modyul 5:
Pagsusuri ng Isang Dokyu - *Film***

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 7** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul para sa araling **Pagsusuri ng Isang Dokyu-Film!**

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pambuliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa materyal ng pangunahing teksto, makikita ninyo ang kahong ito sa pinakakatawan ng modyul:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala, panulong o estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa **Filipino 7** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul ukol sa **Pagsusuri ng Isang Dokyu-Film!**

Ang kamay ay madalas gamiting simbolo ng kakayahan, aksyon at layunin. Sa pamamagitan ng ating mga kamay tayo ay maaaring matuto, lumikha, at magsakatuparan ng gawain. Ang kamay sa tulong-aral na ito ay sumisimbolo na ikaw, bilang isang mag-aaral, ay may angking kakayahang matutuhan ang mga kaugnay na kompetensi at kasanayan. Ang iyong pang-akademikong tagumpay ay nakasalalay sa iyong sarili o sa iyong mga kamay.

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong sa iyong mga magulang, sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Magandang araw sa iyo kaibigan. Naririto muli ang iyong kaibigang si Kokoy na nakahandang gumabay sa iyong paglalakbay.

Lagi ba kayong nanonood ng telebisyon? Ano naman ang nakahiligan mong panoorin? Malamang si Cardo? O kaya ay iba pang teleserye? May tama ba ako?

Sa modyul na ito kaibigan ay matutunghayan natin ang pagsusuri ng mga nabanggit na mga kuwento ng buhay ng tao na mula sa dokumentaryong pelikula na puno ng katotohanan sa buhay ng tao maging tagumpay man o kabiguan. Kaya ihanda at paigtingin ang interes mo sa panonood upang ikaw ay makasubok na sumuri ng isang dokyu-film.

Sa ating paglalakbay kaibigan magkasama tayong mamamangha, malulungkot at makakakita ng pag-asa mula sa totoong kwento ng buhay ng mga kilalang tao at maging ng mga simpleng mamamayan na may mga ekstra-ordinaryong karanasan.

Sandali lang kaibigan, kilala mo ba si Kara David? Saang programa sa telebisyon mo sila karaniwang napapanood? Sila isa sa mga sikat na dokumentarista.

Kaya wag natin patagalin pa dahil sa modyul na ito ay matututo kang kumilala kung ang pinanonood mo ay buo at may kumpletong elemento upang ikaw ay hindi mabibitin sa kaalaman na hatid ng mga dokumentaristang nabanggit.

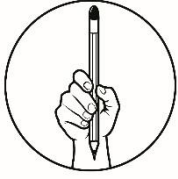
Huwag kang mag-alala! Sa modyul na ito ay matutunghayan at makikilala mo ang mga iyan sa pamamagitan ng pagsusuri ng dokyu film na panonoorin mo at magiging pamantayan din sa gagawing pagsusuri. Simulan mo na!

Ang modyul na ito ay sadyang binuo para sa iyo upang maunawaan ang pinakamahalagang kasanayan sa pampagkatuto na:

- *Nasusuri ang isang dokyu-film batay sa ibinigay na mga pamantayan (F7PD-Id-e-4)*

Matapos mong pag-aralan ang modyul na ito ay inaasahan kong matatamo mo ang mga sumusunod na layunin:

1. Natutukoy ang kahulugan ng isang dokumentaryo.
2. Nakikilala ang mga elemento ng isang dokumentaryo.
3. Nasusuri ang isang dokyu-film batay sa ibinigay na pamantayan.

Subukin

Bago ka magpatuloy ay nais kong sagutin mo muna ang sumusunod na mga tanong. Isulat mo ang letra ng tamang sagot sa sagutang papel.

- _____ 1. Ano ang pumapasok sa isipan mo kapag narinig mo ang salitang dokumentaryo?
a. dula b. tula c. kuwento d. balita
- _____ 2. Karaniwang nasa anyong _____ ang isang maikling kuwento. Anong salita ang dapat ipuno sa patlang?
a. anyo ng panitikan
b. kakintalan
c. pagsasalaysay
d. pangyayari

Para sa bilang 3-10. Tukuyin ang kahulugan ng mga salitang may salungguhit.

- _____ 3. Siya ay masugid na tagahanga ng isang tanyag na artista.
a. taksil b. seryoso c. tapat d. plastic
- _____ 4. Maraming deboto ang sumali sa prusisyon.
a. nanampalataya b. kapatid c. kapamilya d. tao
- _____ 5. Mataas ang ranggo niya sa kompanyang iyon.
a. posisyon b. tagumpay c. espesyal d. korona
- _____ 6. Maliit ang mga buho ng kanilang pinagsisilungan.
a. kawayan b. butas c. kanal d. palanggana
- _____ 7. Mahaba ang tabas ng itak sa kanyang braso.
a. sugat b. linya c. talim d. gunting
- _____ 8. Malalaking bungkos ng gulay ang bitbit niya sa araw-araw.
a. bigkis b. kilo c. tali d. kahon
- _____ 9. Tuwing umaga ay malalaking sako ng bigas ang pasan ni itay papuntang palengke.
a. buhat b. bagsak c. dagan d. liko

- _____ 10. Nakisilong lamang ang batang boksingero sa mga kaibigan.
a. nakiakyat b. nakitira c. namasyal d. nakitulog
- _____ 11. Ano ang akdang pampanitikan na naglalaman ng maikling salaysay tungkol sa mahalagang pangyayari?
a. tula b. maikling kuwento c. nobela d. alamat
- _____ 12. Nakaayos ayon sa pagkakasunod-sunod ang mga pangyayari, ito ay tinaguriang?
a. sinematograpiya
b. banghay
c. dayalogo
d. special effects
- _____ 13. Pinapaganda nito ang pelikula upang mahatak ang mga manonood
a. sinematograpiya
b. special effects
c. banghay
d. dayalogo
- _____ 14. Sila ang mga nagtatala ng kuwento ng tauhan upang maisapelikula at mapatunayang ito ay totoo.
a. dokumentarista
b. artista
c. bida
d. direktor
- _____ 15. Ano ang bahagi ng kuwento na naglalaman ng pinakamatinding galaw o pangyayari?
a. kasukdulan
b. kakalasan
c. tauhan
d. tagpuan

Kumusta ang iyong pagsagot? Nahirapan ka ba? Tingnan ang tamang sagot sa likod ng modyul na ito. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul. Ngunit kung mababa naman ay huwag kang mag-aalala dahil tutulungan kitang unawain ang lahat ng mga ito. Kaya Ituloy mo pa ang pagbabasa at paggawa sa mga kasunod na pahina.

Aralin

5

Pagsusuri ng isang Dokyu-Film

Balikan

Kumusta kaibigan? Nasagot mo ba ang ating **Subukin?** Kung may mga bahaging nahirapan ka, Huwag mag-alala dahil muli nating babalikan ang iyong natutunan. Tandaan may mga bagay na binabalikan kasi doon tayo may nakukhang aral.

Napahugot ka ba? Teka lang muna kaibigan! Naalala mo pa ba ang maikling kwento? Para mas lalo mo pang maunawaan balikan natin muli ang ating napag-aralan.

Ang maikling kuwento ay anyo ng panitikan na may layuning magsalaysay ng mga pangyayari sa buhay ng pangunahing tauhan at mag-iwan ng kakintalan sa mga mambabasa.

Kailangan ng isang maikling kuwento ay ang mga elemento na siyang magsasabi sa ikagaganda nito tulad ng:

1. **Tauhan**- siyang gumaganap
2. **Tagpuan**- pinangyayarihan ng kilos ng mga tauhan
3. **Banghay** – ang pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari
 - **Simula**- pagpapakilala ng mga tauhan
 - **Tunggalian**- pakikipaglaban ng mga tauhan
 - **Kakalasan**- pagbaba ng kuwento tungo sa wakas
 - **Wakas**- kinahinatnan ng kuwento at maaaring masaya malungkot

Iyan lahat ang mga bumubuo upang maging madali, mailki, at magkaroon ng masining na paraan ang isang kuwento at syempre higit sa lahat ay kapupulutan ito ng aral.

Mga Tala para sa Guro

Ang Modyul na ito ay inihanda para sa mga mag-aaral upang lubusang matuto at maunawaan ang pinakamahalagang layunin ng pampagkatuto. Naglalaman din ito ng mga gawain at pagsasanay upang malinang ang kakayahan ng mga mag-aaral.

Tuklasin

Tapos na ang balikan kaya “move-on” na tayo sa bagong aralin. Kaya ating tuklasin ang nasa likod ng isang mahusay na dokumentaryo. Kaya ano pang hinihintay mo? Tara na!

Kaibigan sa panunuod mo ng telebisyon may mga programang nagpapakita ng tunay na nangyayari sa lipunan. Madalas na paksa nito ay tungkol sa katotohanan at realidad ng buhay at sa lipunan. Karaniwang nakatuon ito sa kahirapan at korapsyon, problema sa edukasyon at sa mga katiwalian.

Ang tawag sa ganitong palabas ay Dokumentaryo at upang maging makatutuhan ito sinasangkapan ito ng mga element tulad ng mga sumusunod:

MGA ELEMENTO NG DOKYUMENTARYO

1. **Sequence Script**- Tumutukoy sa pagkakasunod ng mga pangyayari ng kuwento sa doku- *film*. Dito makikita ang layunin ng kuwento.
2. **Sinematograpiya**- Paraan ng pagkuha ng wastong anggulo upang maipakita sa mga manonood ang pangyayari sa bisa ng ilaw at lente ng *camera*.
3. **Tunog at Musika** – pagpapalutang ng bawat tagpo at pagpapasidhi ng ugnayan ng tunog at linya ng mga dayologo. Pinupukaw ang interes at damdamin ng mga manonood.

A. Basahin Mo / Panoorin Mo

Tandaan mo kaibigan na katulad ng maikling kuwento, ang isang dokyu-film ay may mga elemento rin upang maging maganda at epektibo ito sa mga manononod. Upang hind imaging bitin maari tayong magdagdag ng musika, sinematograpiya at special effects ng pelikula upang lalong makahikayat sa mga manonood.

Tara at humugot ng inspirasyon sa ating tampok na kuwento!

Kuha mula sa <https://www.youtube.com/watch?v=hsWaQVu-o1Y>

Tunghayan ang iskrip ng isang dokyu-film na nagtatampok ng isang paralan na matatagpuan sa pinakamahirap na rehiyon sa Pilipinas ngunit nanguna sa 2006 *National Elementary Achievement Test*(NEAT). Ang NEAT ay taun-taong ipinakukuha ng *Department of Education* sa mga estudyante ng paaralang pampubliko sa buong bansa.

Sa dokumentaryong ito ni Sandra Aguinaldo, ipakikilala niya ang mga mag-aaral at guro ng paaralang hindi nagpatalo sa mga balakid maabot lang ang pangarap na de kalidad na edukasyon. Kilalanin si Teacher Lea Gabriel at ang kaniyang mga mag-aaral na sina: Michelle Maitim, araw-araw naglalakad ng isa't kalahating oras at binabagtas ang kabundukan ng Sindangan makapasok lang sa kanyang mga klase; si Mildred Maturan, nagtuturo tuwing Sabado sa mga nakababatang mag-aaral ng Sindangan; at si Abegail Cortina, ang kasalukuyang 1st honor, batang nagsasalin sa Bisaya at Tagalog ang mga librong nakasulat sa Ingles habang bumabasa para lalo itong mas maintindihan ng mga mag-aaral na nasa Unang Baitang.

Panoorin ang sakripisyo at tagumpay ng mga mag-aaral at guro ng Sindangan sa I-Witness: Iskul Ko, No. 1!" a documentary by Sandra Aguinaldo (full Episode) sa link na <https://www.youtube.com/watch?v=hsWaQVu-o1Y>

Transcript ng dokyu-Film na Iskul Ko, No. 1!

Kuha mula sa <https://www.youtube.com/watch?v=hsWaQVu-o1Y>

(Madaling-araw---Batang nag-iigib sa poso habang hawak ang gasera...)
Araw-araw, bago pa man tumilaok ang mga manok...gumising na si Michelle.

(Naghahanda ng pagkain ang Nanay. Baon.)
Simula na naman ng isang ordinaryong araw ng tila walang humpay na paglalakad.

(Maglalakad ang tatlong batang mag-aaral na naka-uniporme)
Nasa tuktok ng isang bundok sa Southern Leyte ang tahanan nina Michelle.

(Patuloy na paglalakad ng mga bata binabaybay ang kabundukan)
Tuwing umaga kailangan niyang baybayain kasama ng kaniyang mga kaibigan ang makipot na daan pababa...at palabas sa gubat na ito.... Para lang makapasok sa eskuwelahan

(Ang mga bata ay naghuhugas ng mga paa sa batis)
Ritwal na rin nila ang pagdaan sa batis na ito.
Hindi sila nakasapatos gaya ng ilang mga estudyante. Pero mukhang kontento na sila sa malilinis na tsinelas.

(Papasok sa kabahayan patungong paaralan)

Dito ang kanilang hantungan... Sila ang mga ipinagmamalaking estudyante ng Sindangan Elementary School sa Southern Leyte, ang numero-unong pampublikong elementarya sa buong Pilipinas.

(Pag-awit ng Lupang Hinirang)

Laking *public school* din ako kaya mga eksenang ito, pamilyar na sa akin. Kapag tumatanda ka pala nakatutuwang marinig muli ang matatamis na pangako ng Panatang Makabayan

(Nagre-recite ang mga bata ng Panatang Makabayan)

Alam kong *exercise* na ang kasunod nito. Pero dito may naiba...

(Nag-eehersisyo ang lahat habang nagmememorize ng multiplication table)

(Nagtuturo ang guro)

Kung sa ibang eskuwelahan umaabot sa tatlong shift ang mga bata dahil kulang *classroom*, dito umaga hanggang hapon ang klase.

(Nagtuturo ng Math si Teacher Leah)

Napansin ko ang isang *classroom* laging puno ng halakhak ng mga bata, mga Grade 5 *students*, kabilang na si Michelle. Ang leksiyon nila Math.

(Nagtuturo ng Math si Teacher Leah)

Si Teacher Lea, ang pasimuno sa katuwaan

(LEA GABRIEL, Math Teacher sa Sindangan Elementary School)

“Lagi kaming nage-games, kasi nag-eejoy sila. kasi karamihan sabi nila boring. Especially this time, 1-2’oclock. parang inaantok ang mga bata kasi I tried my best na hindi sila inantok.”

(Patuloy na nagtuturo si Teacher Lea habang nag-eejoy ang kaniyang mga mag-aaral sa kanilang aralin.)

Si Teacher Leah, dating guro sa *private school*, ang siya ring nagtuturo ng math sa Grade 4 at Grade 6. Mabisa raw ito dahil nasusundan ng guro ang abilidad ng estudyante.

(LEA GABRIEL, Math Teacher sa Sindangan Elementary School)

“Kasi ‘pag ano talaga maraming nag-oobserve, nadala ko dito yung *practice* ko doon sa *private school*. Nacha-challeng din yung ibang teacher.”

(VIRGINIA CORTINA, Principal sa Sindangan Elementary School)

“Masisipag talaga Ma’am, ‘yong mga guro namin. Oo, this is my 2nd year in this school as the head of this school so I’ve observed them, they are very dedicated and committed to their service. Pagkatapos namin sa flag ceremony, papasok na talaga ‘yong mga teacher, di na kami talaga maka-meet. Tanong ko bakit? Namimiss na namin sila. Ma’am gusto namin ano naming ‘yong mga bata.”

(Pagpapakita ng buong paligid ng Sindangan Elementary School)

Noong 2006, number 2 sa *National Achievement Test* o NAT ang Sindangan. Malaking talon mula sa ranggo nitong ikapitumpu't walo noong 2005. Ang NAT ay isinasagawa ng DepED para masukat ang kaalaman ng mga magtatapos ng Elementarya. Isa sa naging susi ng pagbabago ng eskuwelahan si Teacher Leah. Ang kaniyang estilo sa pagtuturo naging modelo para sa mga kapwa niya guro.

(LEA GABRIEL, Math Teacher sa Sindangan Elementary School)

“Kahit konti, gagawa ako. Kasi may *computer* naman ako. May mga *bookmark*, or *stationary*...ako na nagprepare, *bond paper* na lang bibilin ko”

(VIRGINIA CORTINA, Principal sa Sindangan Elementary School)

“Nagtiyaga sa pagtuturo pag-conduct ng *review during Saturdays. Extended time*. ibibigay namin ratio is 1:1 sa mga bata. Iyan ang aming ginawa at mayroong *peer teaching*. Yung mga bata na magagaling tinuturuan nila yung mga mahinhina sa klase . *Through the involvement and participation of the parents, they have to give snacks to support their children, to maintain their review during Saturdays.*”

(Interview ni Sandra Aguinaldo kay Principal Virginia Cortina)

Nang isinagawa ko ang interview sa Principal, hindi pa pormal na iniaanunsiyo ng DepEd na number na sa NAT ang Sindangan ngayong taong ito. Sa *fourth class municipality* ng Macrohon, matatagpuan ang Sindangan Elementary School. Isa sa pinakamahirap na lugar sa Leyte.

(Pagpapakita ng mga computer ng paaralan na naka-box)

Mayroon nga silang computer.

(VIRGINIA CORTINA, Principal sa Sindangan Elementary School)

“Dahil yun sa resulta ng *National achievement test* last year. 2005-2006 result as 2nd rank. Pero matatagalan pa bago magamit ito ng mga estudyante. Gusto namin may mga *wirings* na umabot sa kanilang silid dahil wala pa.”

(Pagpapakita ng klinika ng paaralan)

Ang clinic walang laman

(VIRGINIA CORTINA, Principal sa Sindangan Elementary School)

“Magkatabi lang yung library at yung sa clinic

Yung mga masama ang sikmura, may lagnat pahigain namin dito.”

(Sa Library ng paaralan)

Kaya naman nakamamanghang ang ganitong eskuwelahan, nag-top sa *achievement test*... Isa lang ang ipinagmamalaking pasilidad ng paaralan, ang kanilang library. Dito ko nakilala si Abegail, ang *number one student* sa Sindangan. Sa araw na ito, siya ang nakatokang magbasa sa mga estudyante ng Grade 1.

(Naghahanap ng libro ang isang mag-aaral)

Nasa grade six na si Abegail, at handang-handa na siyang abutin ang kaniyang mga pangarap.

(ABEGAIL CORTINA, mag-aaral sa Sindangan Elementary School)

“Snowwhite, fairytale mahilig ako kasi gusto ko yung mga picture nila. Gusto ko kasing maging proud din sila sa akin. Gusto ko kasing maging katulad ng Nanay ko na matalino. Kaya naging teacher siya kasi kinaya niya lahat. Lahat ng paghihirap kinaya niya par amakamit ang pangarap niya.”

(Sagot ni ABEGAIL CORTINA sa mga tanong ni Sandra Aquinaldo)

“Ang ginagawa ko(para manatiling number one)- makinig sa teacher, mag-aral nang mabuti. At ang mahalaga talaga, ang maging pagkabuti mong student. Nag-aaral , nakikinig siya sa teacher niya , tapos nirerespect niya yung schoolmate niya.Kung yung estudyante lang po ay nagsisikap, wala po yung suporta ng magulang tapos hindi po gusto ng teacher na turuan kami, yung mga student, hindi po talaga magiging matalino yung mga bata....”

(Paglalakad ni Abegail patungong silid ng Grade 1)

Sa tatas magsalita ni Abegail, muntik ko nang malimutang bata pala ang kausap ko.

(Pagbabasa ni Abegail sa mga mag-aaral ng Grade 1. Pagkatapos ay ipinakikita ang flag retreat ceremony ng paaraalan)

Pagkatapos ng klase, ipinakilala ako ni Abegail sa kaniyang *bestriend* si Mildred, ang number two ng eskuwelahan.

(Paglalakad sa bundok ng mga umuuwing bata galling sa eskuwelahan)

Dahil walang pamasaha, kailangang maglakad ni Mildred ng isang oras pabalik sa kanilang baryo, na nasa tuktok din ng bundok. Sa araw-araw na paglalakad, natutuhan na nilang mahalín ang magaspang na daan....na naghahatid sa kanila pauwi.

(Gumagawa ng takdang-aralin si Mildred)

Pagdating na pagdating ssa bhaya subsob agad sa pag-aaral si Mildred. Isang katangiang karaniwan daw sa mga estudyante ng Sindangan. Walang may calculator sa lugar kaya siguradong mano-mano ang paggawa ng *math homework*.

(Paglalakad ng mga bata patungong batis)

Karamihan ng mga residente wala ring TV. Kaya ang mga bata. Pagkatapos ng assignment sa lake Lanao ang tambayan. Ito yung mga bagay na wala sa siyudad, kaya yung mga bata ditto hindi sila naiinggit dun sa mga bata sa siyudad. Tingin ko nga sila pa yung dapat kainggitan

(Ipinakikita ang buong kapaligiran ng simpleng nayon nila Mildred)

Sa ganitong kapaligiran lumaki si Mildred

(MILDRED MATURAN, mag-aaral ng Sindangan Elementary School)

“Si mama, sumasama sa bukid. Nagtatanim ng palay. Minsan kumukuha sila ng budi(tuyong bahagi ng niyog). Yung ginagawang kopra. *(Anong masasabi mo sa trabaho ni Tatay?)* Umaakyat pa siya tapos kami ay nasa ibaba, napakahirap talaga.... “

(Mga sagot ni Mildred sa tanong ni Sandra)

“Minsan wala, minsan mayroon.*(baon sa eskuwelahan)* Minsan dos! *(Ano ang nabibili mo dun?)* Turon, minsan si Josephine , yung maraming baon, binibigyan niya ako ng dos o tres.... Baka siguro marami silang pera kaya malaki ang baon niya at binibigyan niya ako. Masuwerte nga ako dahil may kaibigan akong gaya ni Josephine at Abegail.”

(Pagpapakita ng mga gawaing bahay na ginagawa ni Mildred.)

Sa gitna ng matinding kahirapan, tingin ko’y hindi na isip-bata si Mildred. Naplano na nga niya ang kaniyang buhay pagkatapos ng elementarya.

(MILDRED MATURAN, mag-aaral ng Sindangan Elementary School)

“Magwoworking na lang. Gusto ko diyan lang sa bahay. Gusto ko sa bahay lang.... pag nagwo-*working* na ako gusto ko nasa bahay ang hindi yung mabibigat.”

(Paggawa ng takdang-aralin ni Mildred at ng isa pang bata sa kanilang bahay)

Hindi ko akalaing pagkakatulong sa bahay ang maiisip na solusyon ni Mildred para makapagpatuloy sa pag-aaral. Ito raw kasi ang ginawa ng kaniyang paboritong guro na si Teacher Leah para makapagtapos.

(MILDRED MATURAN, mag-aaral ng Sindangan Elementary School)

“Ang sabi niya, wag niyong sabihin na hindi kami makapag aral maam dahil mahirap kami at walang pera. Kasi wala kaming pera... Wag niyong sabihin yan dahil mayroon tayong pagkakataong makapag-aral. Magworking kayo, magpaalipin daw para may panggastos sa pag-aaral. “

(Pagtitipon sa daycare center ng mga bata sa lugar nila Mildred. Nagtuturo ng isang aralin si Mildred.....Umaawit ng ABCD ang lahat ng mga bata)

Ang eksenang ito sa daycare center ang akala ko ay laro-laro lang. hanggang makilala ko ang mga nanay, na sadyang dinadala ang mga anak para matuto

(Lumabas si Mildred mula sa silid patungong tinddahan para bumili ng kendi)

Maya-maya, biglang lumabas ng classroom si Mildred.

(Hinahati ni Mildred ang mga kendi)

May Sistema ang pamimigay ng kendi. Malinaw na maraming bese na nila ginawa ito.

(Ipinamimigay ni Mildred ang mga hinating kendi sa mga batang tinuturuan niya)

Hindi ko maipaliwanag ang pakiramdam ko nang makita ang pangyayaring ito. Ang isang pirasong kendi, pinaghatian ng tatlo hanggang apat na bata. aat Hindi pa napartehan ang iba. Pero mas lalong masakit isipin na ang pangarap na makapagtapos, napakahirap pang abutin ng mga batang kasing husay ni Mildred.

(Paglalakad ni Sandra Aguinaldo pabalik sa bahay nina Michelle)

Papunta ako ngayon kina Michelle, siya yung estudyanta ng Sindangan Elementary school na lumalakad ng humigit kumulang na isang oras araw-araw para lang makapasok sa eskuwelahan.

(Pagdating ni Sandra sa bahay ni Michelle)

Dahil malayo sa kabihasan, walang kuryente sa bahay nila michelle kaya gasera lang ang tanglaw sa pag-aaral. Nagkaroon ako ng pagkakataong makakuwentuhan si Robin, kuya ni Michelle. Graduate siya ng Grade 6 at kinilala bilang best in Math dalawang taon na ang nakararaan. Doon na rin natapos ang kaniyang edukasyon.

(ROBIN MAITIM, kapatid ni Michelle)

Gusto kong matapos ng pag-aaral *(May ginagawa ka ba ngayon?)* Meron nag-aalaga ng hayop.

(Pagtatakip-silim sa buong paligid habang nagbabasa si Michelle ng libro)

Nakalulungkot isiping puwede ring mangyari kay Michelle ang nangyari sa kniyang kuya. Alas-otso ng gabi, sabay-sabay nang natulog ang pamilya nina Michelle.

(Sa bahay ni Teacher Lea)

Samantala, naglalamay naman si Teacher Leah sa kaniyang bahay. Naghahanda para sa susunod nilang leksiyon. Isa na namang laro ang kaniyang binu op.ara mag-enjoy ang mga bata sa pag-aaral ng Math. Dahil mula rin sa hirap, gusto raw niyang tulungang makaahon sa hirap ang kaniyang mga kababayan

(LEA GABRIEL, Math Teacher sa Sindangan Elementary School)

“Noong bata pa po ako kasa-kasama na ako ng Nanay ko sa ilog, naglalabadavsi nana hanggan Tumutulong na rin ako. ‘Pag college ko rin nag woworking ako sa bahay. Nung first year college ako parang katulong ganoon.”

(Ipinapakita ang mga larawan ni Teacher Lea mula noong siya’y nag-aaral hanggang sa kaniyang pagtatapos sa kolehiyo)

Sa sariling pagsisikap, nakatapos ng kursong education si Teacher Leah. At ngayon, isa ng inspirasyon sa kaniyang estudyante.

(Paglalakad ng mga magulang patungong Sindangan Elementary School)
Nagdatingan sa eskuwelahan ang ang mga magulang sa Sindangan Elementary school. Kinumpirma na kasi ng Regional Office ng DepEd ang isang magandang balita...Rank number one ang Sindangan Elementary School.

(VIRGINIA CORTINA, Principal sa Sindangan Elementary School)
“Alam ba ninyo an gating rating ngayon? Last year, 93.6 ngayon tumaas ng konti.. 94.86 I think. Salamat sa inyong suporta. Kung wala kayo wala kaming magagawang mga guro dahil kayo ang naghohold sa mga bata, kung gusto nyong papasukin sa paaralan araw-araw, kung hindi sino ang tuturuan namin?”

(Mga magulang ng mag-aaral ng Sindangan Elementary School)
“Maraming salamat po sa inyong pagtuturo sa aming mga anak.”

Sa gitna ng kalbaryo ng buhay nagsimula nang umusbong ang pag-asa sa mga estudyante at magulang dito, dahil ang kanilang munting paaralan nagawa ang tila imposible. At ngayo’y nangunguna na sa buong bayan. Ako po si Sandra Aguinaldo at ito ang I-Witness.

Suriin

Naibigan mo ba ang iyong napanood o nabasa? Ikaw ba ay nagalak? Humanga? Umikot ba ang iyong imahinasyon na at napasambit na “sana all?”

A. Pag-unawa:

Mula pa rin sa iyong binasa, maari mo bang sagutin ang mga tanong sa ibaba:

1. Tungkol saan ang binasa/pinanood mong dokyu-film?
2. Paano nagging number one ang Sindangan Elementary School sa kabila ng kanilang kahirapan?
3. Ano ang masasabi mo sa mga itinampok na mag-aaral sa dokyu-film?
4. Kung ikaw si Mildred, kaya mo rin ba ang ginawa niya?
5. Paano nagtuturo si Teacher Lea? Ano ang naging epekto nito sa kaniyang mga mag-aaral at kapwa guro?

B. Paksa, ilahad mo! Mula sa doku-film, isa-isahin mo ang mahahalagang paksa ng pelikula. Isulat mo ang iyong sagot sa sagutang papel.

PAKSA NG PELIKULA:

Sa dalawa hanggang tatlong pangungusap, ilahad ang pinakatema o pinakapaksa ng pelikula/doyu-film. Ano ang kahalagahan nito sa mga manonood?

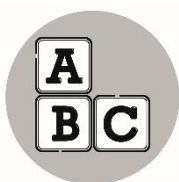
➔

C. BALANGKAS, IKUWENTO MO: ibuod sa dalawa hanggang tatlong pangungusap ang pagsisimula, kalagitnaan at pagwawakas ng doku-Film.

<p>PAGSISIMULA (<i>background</i>, pangunahing tanong, pangunahing pangyayari, atbp):</p>	➔	
<p>KALAGITNAAN (<i>tunggalian</i>, suliranin, kasukdulan):</p>	➔	
<p>WAKAS (<i>resolusyon</i>, atbp.):</p>	➔	

D. Suriin Natin! Matapos mong mapanood ang kabuuan ng pelikula, suriin mo ang mga elemento nito gamit ang kasunod na *format*. Isulat moa ng iyong sagot sa sagutang papel.

Elemento ng pelikula	Paano nakapagdaragdag ang mga elemento sa kabuuan ng pelikula?
<p>Visual (Sinematograpiya/Mga Eksena):</p> <p>Pagkakabuo, pagkuha ng mga anggulo sa camera, kulay, pag-iilaw, lokasyon, costumes, props. Ilagay ang klase ng shots at kabuuang panininging biswal ng pelikula.</p>	<p>KAHULUGAN: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>VISUALS (PARAAN NG PAGKUKWENTO / PAGLALAHAD NG IMPORMASYON): Paanong inilahad ng tapagsalaysay ang buong kuwento? May ipinakita bang aktuwal na kuha, larawan, dokumento, interbyu o mga pagsasadula?</p>	<p>KAHULUGAN: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>PAG-EEDIT. Pagpapalit ng eksena at pagpuputol ng mga <i>video clips</i>, atbp.</p>	<p>KAHULUGAN: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>TUNOG AT MUSIKA. Musika, <i>sound effects</i>, dayalogo, intensidad, tema, awitin, atpb.</p>	<p>KAHULUGAN: _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
<p>PARAAN: Anong paraan ang ginamit upang mailahad ang paksa ng dokyu-film?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>OPINYON MO. Anong elemento o teknik ng pelikula ang nagustuhan at di mo nagustuhan? Ilahad ang kahinaan at kalakasan ng dokyu-film na pinanood mo. May hindi ba malinaw na aspeto sa paksa o tema ng pelikula? Anong mensahe ang naiwan sa iyo matapos mapanood ang pelikula?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	

Pagyamanin

Nasagot mo ba ang mga tanong nang maayos? Ito ay isang paraan upang malaman natin kung nauuwaan mo ang iyong binasa/pinanood na dokyu-film.

Siyempre kaibigan ayaw kong nabibitin ka, kaya para maging mapanuri ka subukin mo ring suriin ang isa pang dokumentaryo.

Pangarap na Kawayan

ipinalabas noong Hulyo 16, 2016

Mula sa dokumentaryo ni Kara David, makikita si Joseph Liwanag mula sa Zambales na hindi mo maaaninag na ang kanyang mukha at pangangatawan ay nasa edad 35 pa lamang. Nabiyayaan na siya ng pitong anak na naging kasa-kasama sa hirap ng buhay.

May pangarap na nais matupad si Joseph para sa kanyang mga anak, kaya sa anumang hirap ng buhay ay tinitiiis nila na makakuha ng mga buho upang maipagbili.

Matatalino ang mag anak ni Joseph lalo na sina Mawee, Kare at Gerlyn. Tumutulong sa pagbubuhay ng kawayan ang mga anak bunga ng may iniinda na siyang karamdaman.

Bilang mga Aeta, hindi hadlang para sa kanilang ang magpursige at mangarap sa buhay. Balang araw, mula sa mga pasan-pasang kawayan ay matitikman din nila ang kung gaano ito kabigat pasanin ay magiging magaan na kapag makakamtan na nila ang kanilang tagumpay.

Pagsasanay

Halika kaibigan hasain
pa natin ang ating kasanayan.
Kayang-kaya mo 'yan!

Panuto: Mula sa iyong pinanood na dokyu-film, ayusin ang wastong pagkakasunod-sunod ang mga pangyayari. Lagyan ng bilang 1-5.

Mula sa I-witness: “Kawayang Pangarap” ni Kara David

- ___ 1. Dalawang oras na umaakyat ng bundok sina Tatay Joseph kasama ang tatlong anak nitong mga babae.
- ___ 2. Pumasok kinabukasan ang mga bata sa kabila ng kahirapan.
- ___ 3. Si Tatay Joseph ay anemic.
- ___ 4. Umutang sila ng pagkain sa tindahan.
- ___ 5. Makukuha kaya nila ang pinapangarap nila?

Nakuha mo na ngayon wastong pagsunod-sunod ng mga pangyayari sa sa kuwento. Malamang, napakadali na para sa iyo ang muling pagkuwento ng iyong nasaba o napanood.

Marami pang mga dokyu- *film* ang mapapanood mo sa telebisyon kaya maari mo nang sanayin ang iyong sarili na suriin kung ito ba ay nakapagbibigay ng kaalaman sa mga manonood.

Isaisip

Kaibigan, ulitin natin na ang pagsusuri ng maikling kuwento ay katulad din ng pagsusuri ng pinanood na dokyu-*film*. Taglay ng maikling kuwento ang mga elemento nito na siya ring matatagpuan sa pagsusuri ng dokyu film yun nga lang dahil sa may kaibahan din sa dalawang ito ang dokyu film ay may mga tinataglay ding elemento tulad ng:

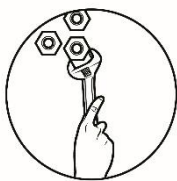
1. **Sequence Script** - dito makikita ang pagkakasunod - sunod ng mga pangyayari, banghay naman ang katumbas nito sa Maikling Kuwento.
2. **Sinematograpiya** - ang wastong pagkuha ng anggulo upang maipakita sa mga manonood sa bias ng ilaw at lente ng kamera.
3. **Tunog at Musika** - ito ang makatutulong para sa buhay at galaw ng pelikula.

Punan ang nawawalang salita sa mga sumusunod:

1. Pakaisipin lamang na sa pagsusuri ng _____ ay nangangailangan ito ng paglalayong maiparating ang _____ sa mga manonood, _____ at upang maging huwaran na rin ng mga _____ sa kani-kanilang buhay. Mailarawan ang iba't ibang _____ sa anumang gawain ng mga tao sa araw-araw.
2. Ang _____ ay umaayon sa pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari.
3. Malaki ang ginagampanan ng _____ sa pelikula.
4. Maaring iba-iba ang _____ ng dokyu film.
5. _____ ang tawag sa mga nagkukuwento sa pelikula.

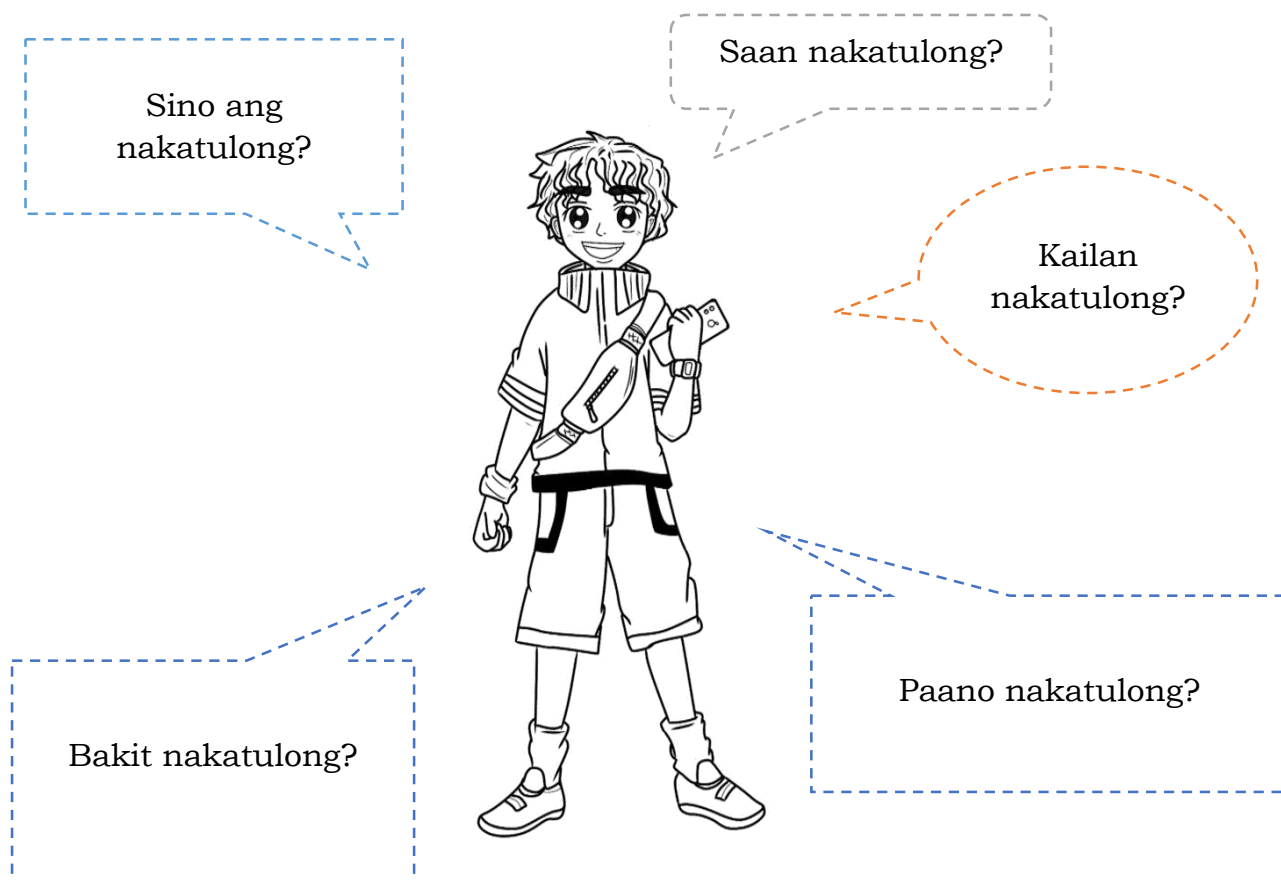
Binabati kita sa iyong kagalingan dahil nasagot mo ang mga gawain.

Isagawa

Kaibigan, mula sa napanood mong dokyu-film maari mo bang ikuwentong muli ang tungkol dito. Isalaysay mo kung sino, ano, saan, kailan, bakit at paano nakatulong sa iyo ang napanood mong dokyu-film sa pang-araw-araw na buhay. Isulat mo sa iyong sagutang papel.

Binabati kita sa iyong kagalingan sa pagsunod sa mga panuto sa lahat ng gawain.

Tayahin

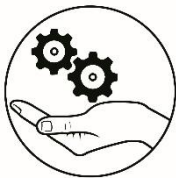
Eto na... Tingnan natin muli ang galing mo sa pagsagot sa mga tanong. Isulat lamang ang titik ng tamang sagot sa patlang.

- _____ 1. Ang _____ ay isang uri ng pelikula na naglalayong maipalabas ang ga natatanging katangian ng isang tao, bagay, lunan at pangyayari na naglalayong maikintal sa diwa ng mga manonood ang mga kabutihan na mapupulot mula rito.
- a. dokyu-*film*
 - b. Maikling kuwento
 - c. tula
 - d. alamat
- _____ 2. Kuwento ng _____ ng tao ang pokus ng pag-aaral sa modyul na ito.
- a. pag-ibig b. buhay c. hayop d. bagay
- _____ 3. Naranasan ni Manny na _____ upang mabuhay sa Maynila.
- a. magtrabaho sa konstruksyon
 - b. kumain sa karinderya
 - c. umigib ng tubig
 - d. lahat ng nabanggit
- _____ 4. May _____ si Manny na santo na pinagdadasalan niya upang maging tagagabay niya sa buhay.
- a. deboto b. alaga c. kayamanan d. pangarap
- _____ 5. Ang _____ ni Manny sa pulitika ay nakatulong sa kanya upang makatulong din sa mga mahihirap.
- a. ranggo
 - b. kahusayan
 - c. kakayahan
 - d. kaalaman

Panuto: Lagyan ng ★ kung tama ang mga pahayag at ❌ mali. Iguhit sa sagutang papel ang sagot.

- _____ 6. Anemic ang kondisyon ng sakit ni Joseph Liwanag.
- _____ 7. Pinapasan ng mga Aeta ang buho upang maipagbili.
- _____ 8. Maayos ang pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari sa dokyu film
- _____ 9. Ang pangarap nila ay hindi matutupad kahit na sila ay nagsisikap.
- _____ 10. Ang I-witness ay isang halimbawa ng alamat.
- _____ 11. Ano ang akdang pamapanitikan na naglalaman ng maiksing salaysay tungkol sa mahalagang pangyayari?
a. tula b. maikling kuwento c. nobela d. alamat
- _____ 12. Nakaayos ayon sa pagkakasunod-sunod ang mga pangyayari, ito ay tinaguriang?
a. sinematograpiya b. banghay c. dayalogo d. *special effects*
- _____ 13. Pinapaganda nito ang pelikula upang mahatak ang mga manonood
a. sinematograpiya b. *special effects* c. banghay d. dayalogo
- _____ 14. Sila ang mga nagtatala ng kuwento ng tauhan upang maisapelikula at mapatunayang ito ay totoo.
a. dokumentarista b. artista c. bida d. direktor
- _____ 15. Ano ang bahagi ng kuwento na naglalaman ng pinakamatinding galaw o pangyayari?
a. kasukdulan b. kakalasan c. tauhan d. tagpuan

Karagdagang Gawain

Manood ng isang dokyumentaryong pelikula at suriin ito batay sa pamantayan na tinalakay natin.

Sumulat ka na rin ng kuwento ng buhay mo na maaari mong maipadokumentaryo sa bandang huli. Isulat ito sa isang malinis na papel.

Binabati kita dahil masigasig mong natapos ang araling ito. Batid kong nakapapagod ngunit napakagandang pagkakataon namang madagdagan ang iyong kaalaman sa Pagsusuri ng Dokyu-Film. Ihanda mo ang iyong sarili sa kasunod na modyul – **Modyul 6 (ALAMAT NG MINDANAO)**

Susi sa Pagwawasto

SUBUKIN
1. D
2. C
3. C
4. A
5. A
6. A
7. A
8. A
9. A
10. B
11. B
12. B
13. B
14. A
15. A

TAYAHIN
1. A
2. B
3. A
4. A
5. A
6.
7.
8.
9.
10.
11. B
12. B
13. B
14. A
15. A

Sanggunian

**Kapuso Mo Jessica Soho GMA Public Affairs Dec.4, 2014*

**I –witness Kawayang Pangarap ni Kara David,*

**LRMDS Portal*

Elektroniko:

<https://www.youtube.com/watch?v=hsWaQVu-o1Y>

I-Witness:Iskul Ko, No. 1!" a documentary by Sandra Aguinaldo (full Episode)

<https://www.gmanetwork.com/news/publicaffairs/iwitness/48678/my-school-is-no-1/story/>

https://www.google.com.ph/url?sa=t&source=web&rct=j&url=http%3A%2F%2Fwww.svsd.net%2Fcms%2Flib5%2Fpa01001234%2Fcentricity%2Fdomain%2F1035%2Fdocfilmanalysisfullnew.doc&ved=2ahUKEwi6lICPs8nqAhUOBZQKHS9ZAIAQFjARegQICRAB&usg=AOvVaw05UYnt9cl5QnYsKjUCVp6P&fbclid=IwAR3nPjUI7a2kDBi2fvb1gfexhqGvyTNK_XBNA0xHFUGi_ro0ZaucqY04V20

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph